

**NEMIS YOZUVCHISI PETER BIKSEL IJODIDA
KICHIK HIKOYALAR TALQINI**

Majidova Muhayyo Sirojiddinovna

*O'zDJTU, Roman-german filologiyasi fakulteti,
Nemis tili amaliy fanlar kafedrasida katta o'qituvchisi*

Annotasiya: Maqolada nemis yozuvchisi Peter Biksel ijodida kichik hikoyalar talqini va uning ijodi bo'yicha keng ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: talqin, muvaffaqiyat, professional, Trinkern, Polizisten, nemis, frantsuz, italyan.

KIRISH: Biksel 1935 yilda Shveysariyaning Lucerne shahrida qo'l ishchilarining o'g'li bo'lib tug'ilgan. U tug'ilgandan ko'p o'tmay, Biksellar Oltenga, shuningdek, Shveysariyaga ko'chib o'tishdi. Maktabni tugatgach, u boshlang'ich maktab o'qituvchisi bo'ldi, u 1968 yilgacha ishladi. 1974 yildan 1981 yilgacha Shveysariya Federal Kengashi a'zosi Villi Ritshardning shaxsiy maslahatchisi va nutq yozuvchisi edi. 1972 va 1989 yillar orasida u “rezidensiyadagi yozuvchi” va Amerika universitetlarida mehmon o'qituvchi sifatida o'z belgisini qoldirdi. Biksel bir necha o'n yillar davomida Solothurnning chekkasida yashagan.

U gazetalarda kichik lirik asarlarni nashr eta boshladi. 1960 yilda u shaxsiy printer sifatida nasrdagi birinchi muvaffaqiyatiga erishdi. 1963- 1964 yil qishda u Valter Xyollerer tomonidan o'qitiladigan nasr bo'yicha yozuv kursida qatnashdi. Uning birinchi va eng mashhur asarlaridan biri “Va haqiqatan ham Frau Blum sog'uvchi bilan uchrashishni juda xohlaydi”. Xuddi muvaffaqiyatli, kattalar uchun mo'ljallangan “Bolalar hikoyalari” bolalar uchun ertaklar shaklida yozilgan. Ikkala kitob ham ingliz shoiri Maykl Gamburger tomonidan nemis tilidan tarjima qilingan.

ASOSIY QISM:

Uning birinchi va eng mashhur asarlaridan biri “ Va haqiqatan ham Frau Blum sog'uvchi bilan uchrashishni juda xohlaydi”. Xuddi muvaffaqiyatli, kattalar uchun mo'ljallangan “Bolalar hikoyalari” bolalar uchun ertaklar shaklida yozilgan. Ikkala kitob ham ingliz shoiri Maykl Gamburger tomonidan nemis tilidan tarjima qilingan. Bikselning yosh kitobxonlar uchun asarlarining mavzusi – bu bolalarning so'zlarni tom ma'noda qabul qilish va bildirilgan g'oyalar dunyosini buzishga bo'lgan o'jar istagi. 1970-1980-yillar boshida Bikselning publitsistik faoliyati uning adabiy faoliyatini asosan ikkinchi planga surdi. Faqat Der Busant (1985) va Baden-Badendagi Varten nemis o'quvchilariga juda tanish bo'lgan Bichsel uslubi bilan yana paydo bo'ldi. Piter Biksel hayotining boshidayoq professional o'qituvchilikdan voz kechdi, lekin u o'z o'quvchilariga hayotning mashaqqatli va oddiyligi bizniki ekanligini o'rgatishda

davom etdi. Aksincha, hayotimizni zerikarli bo'lishiga yo'l qo'ymaslik uchun barcha imkoniyatlarimiz bor. Bu mavzu Peter Bikselni bugungi nemis adabiy asarining ramziga aylantirishga yordam berdi.

1941 yildan Biksel Shveysariyaning Olten shahrida o'sgan. U 1955 yilda Soloturndagi o'qituvchilar kollejini tamomlagan va qisqa muddatli harbiy xizmatni o'tab, 1968 yilgacha boshlang'ich maktabda dars bergan. Shundan so'ng u to'la vaqtli yozuvchi bo'ldi. Uning dastlabki ijodi avangard Gruppe 47 tomonidan maqtovg'a sazovor bo'lgan, nemis tilidagi yozuvchilar guruhi unga 1965 yilda o'zlarining yillik mukofotini berishgan. Milkman) 21 ta qisqa hikoyalardan iborat bo'lib, oddiy narsalarni kutayotgan va taxmin qiladigan qahramonlar aks ettirilgan qisqacha yozilgan vinyetalardan iborat.

Bikselning muvaffaqiyati Die Jahreszeiten (1967; “Fasllar”) yozuvchining umidsizliklari haqidagi romani bilan davom etdi. Kindergeschichten (1969; Amerika kabi joy yo'q; shuningdek, bolalar uchun hikoyalar sifatida nashr etilgan) – bu shubha va noto'g'ri muloqot haqida qisqa hikoyalar to'plami. Der Busant: Von Trinkern, Polizisten und der schönen Magelone (1985; “Magpie: Ichuvchilar, politsiyachilar va go'zal Magelona”) eksentrik personajlarni tasvirlaydi.

Uning ko'pchiligi Shveysariya hukumatini qattiq tanqid qilgan jurnal va gazeta ruknlari Geischichten zur falschen Zeit (1979; “Noto'g'ri vaqtda hikoyalar”), Igendvo Andersvo (1986; “Boshqa joyda”) va Im Gegenteilda to'plangan. (1990; “Aksincha”).

Shveysariya adabiyoti, to'g'rirog'i, Shveysariyaga xos bo'lgan yagona tildagi yozuvlar Romansh deb nomlanuvchi reto-Rim lahjasi, garchi keng ma'noda u Shveysariya fuqarolari tomonidan o'z mamlakatlaridagi boshqa uchta tilda: nemis, frantsuz va italyan tillarida yoki ulardan birortasining Shveysariya dialekti shakllarida yozilgan barcha asarlarni o'z ichiga oladi. Shuni ham ta'kidlash kerakki, Shveysariyada yaratilgan eng qadimgi adabiyot lotin tilida yozilgan.

Nemis yozuvchisi Peter Biksel ijodida kichik hikoyalari.

- Eigentlich möchte Frau Blum den Milchmann kennenlernen (1964)
- Va haqiqatan ham Frau Blum sutchi bilan uchrashishni juda xohlaydi. Maykl Gamburger tomonidan tarjima qilingan. London, Kalder va Boyars (1968)
- Die Jahreszeiten (1967)
- Kindergeschichten (1969)
- Des Schweizers Schweiz (1969)
- Inhaltsangabe der Langeweile (Hörspiel, 1971)
- Geschichten zur falschen Zeit (Kolumnen, 1979)
- Der Leser (1982)
- Schulmeistereien (1985)
- Der Busant (qiroat, 1985)
- Igendvo Andersvo (1986)

- Möchten Sie Mopsart gewesen sein? (1990)
- Im Gegenteil (1990)
- Zur Stadt Parij (1993)
- Parij shahriga. Nemis/inglizcha matn. Maykl Kuttner tomonidan tarjima qilingan. Kolkata, Tarjama (2007)
- Gegen unseren Briefträger konnte man nichts machen. (1995)
- Die Totaldemokraten (1998)
- Cherubin Hammer va Cherubin Hammer (1999)
- Alles von mir Gelernt (2000)
- Eisenbahnfahren (2002)
- Das süsse Gift der Buchstaben (2004)
- Cherubin Hammer va Cherubin Hammer (2005)
- Kolumnen, Kolumnen (2005)

Rim adabiyoti o'zining kelib chiqishida asosan cherkovga tegishli bo'lib, o'rta asrlarda boshlangan. Islohot unga yangi hayot baxsh etdi. 1560 yilda Yangi Ahdning yaxshi tarjimasi nashr etildi; 1679 yilda butun Bibliya tomonidan tarjima qilingan JA Vulpius va J. Dorta. Bundan tashqari, turli xil mashhur qo'shiqlar, ayniqsa diniy va siyosiy toifadagi qo'shiqlar mavjud. O'zining geografik tarqalishi tufayli rim adabiyoti asosan mintaqaviy xususiyatga ega. Shunga qaramay, antolog Kaspar Dekurtins; shoirlar Peider Lansel, Jon Guidon va Artur Kaflish; va nasr yozuvchisi Giaxen Mishel Ney 20-asrda shunchaki mahalliy shon-shuhratdan ko'proq narsani qo'lga kiritdi.

FOYADALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. B. Baumann und andere Deutsche Literatur in Epochen" Maks Hueber Verlag 1997 yil
2. U. Häusermann und andere Deutsche Literaturgeschichte" Verlag J:B. Metzger 1992 yil
3. Literaturkurs Deutsch Diensterweg, 1987
4. S. A. Kesten, M. S. Tannenzapf Geschichte der deutschen Literatur" Toshkent 1969 y.
5. M. D. Stössel adabiyoti. Moskau 1974 Geschichte der deutscher
6. Gulyaev N. A. va bosh. "Istoriza nemeskoz adabiyoti" Moskva 1975 yil
7. G. Pan "Deutsche Dichtung" Bochum 1992 yil